

GAZDASÁGI LAPOK

8. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Február 19.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsplatz No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Birtokcsere.

A tavasz közeledtével a birtokcsere időpontja is beállván, földbirtokközvetítő irodámat a tisztelt venni és eladni szándékozó közönség szives figyelmébe ajánlom!
Eladó uraktól kizárólagos megbízást kérek!

Röjtöki Bauer Antal

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.

Telefon 166-66.

Mindenfajta német

vetőburgonya

étkezési burgonya
gyári burgonya,
tömeg burgonya

minden termőidényre és minden talajnak megfelelő ajánl több mint 400 fajtában

Wilhelm Schifftan

vetőburgonyanagykereskedő

Alapított 1878.

BRESLAU V.

Alapított 1878.

KNUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6-8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.700— K
Tartalékok 1,933.963'54 "

Összesen: 3,915.663'54 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg	61.730'60 "
1902. " "	59.782'26 "	1906. " "	39.243'65 "
1903. " "	109.331'73 "	1907. " "	41.877'32 "
1904. " "	72.438'23 "	1908. " "	81.088'76 "
		1909. " "	106.589'64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölségből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évi adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részlettek. Az 1907. és 908., valamint 1909. évi üzletfölséggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963'54 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánvokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Sertés-eladások és vételek legjobban és legpontosabban eszközölhetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden

Ca. 40 kir. kizárólagosan szab. chronometer és műórta. Süttalálójá a remontoir ingócsákak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

A több mint 25 év óta fennálló csakis gőzekéket gyártó HEUCKE A. hausneindorfi gőzekegyár tulhevitett (forrógöz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselet:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli MUNKAERŐ.

nagybirtokot és pusztulni engedjük a középbirtokot. Nálunk létesült 94 hitbizomány latifundiumokon, Poroszországban 1200 hitbizomány főleg középbirtokon. Részletesen foglalkozik a magyar középbirtokos osztály pusztulásának okával; ma már az összes magyar birtokból csak 0.74 százalék esik a középbirtokra. Lelkes szavakban tárgyalta a középbirtokosság nagy hivatását társadalmi, kulturális, szövetkezeti téren, fontos szerepét a vármegyei autonómiában, pótolhatatlanságát a nemzetiségi vidékeken. Kívánatosnak tartja, hogy jövőben hitbizományt a nem nemes magyar birtokosok is alapíthassanak, mert ez előmozdítaná a magyar társadalom régi és új elemeinek annyira kívánatos összeolvadását. Nincs igazuk szerinte a végleteken járónak. A hitbizományi jog ne legyen érinthetetlen szentség, de eltörölni sem szabad, hanem megreformálni, modernizálni és demokratizálni kell az intézményt.

Ugyancsak és ugyanott Bernát István az új földtehermentesítésről tartott előadást. Ezen felolvasása nyomtatásban is megjelent. Utalt arra, hogy a haladó év fejleményei az évről évre fokozódó eladósodás veszedelmével fenyegeti a 48-as idők legféltettebb vívmányát, a földbirtok szabadságát. A régi feudalizmus helyett a föld birtok oly terheket kénytelen viselni, a melyeket már-már alig bír meg. A pénznek hatalma a földbirtokkal szemben nem új keletű. Nyomait megtaláljuk a helléneknél s ellene már Mózes is kénytelen volt valóságos agrárpolitikát követni. Róma bukásának egyik főoka a plutokrácia megerősödése, szívtelen önzése volt. Vácolja az eladósodást az egyes európai államokban, s az ellene tett intézkedéseket. A politika legsürgősebb feladata a nagy lelkesedéssel kivívott szabadságnak biztosítása. A magyar földet évi 30—40 millió oly kamatteher nyomja, melyet meg lehetne szüntetni, ha a terhes függő adósságokat föl nem mondható törlesztéses kölcsönökké változtatnák át. Ezen tény már magában is mutatja, mily nagy érdekek forognak itt szóban, s mily nagy követelmények egészséges közgazdasági fejlődésünkre az új földtehermentesítés. A fölébredt és folyton erősülő agrár irány egészséges reakció a pénz uralma ellen, harcz az emberiség legnemesebb érdekeiért. Ebben a harczban résztvenni még akkor is dicsőség, ha a győzelem hírért csak a következő nemzedékek fogják élvezni.

Nem szeretünk Darányi Ignác miniszteri működésére visszatérni. Az a látszat, mintha a

„le roi est mort, vive le roi“-t hangoztatnánk. Pedig ez nem áll. Az igazságosság és pártatlanság Chimborasso-járól nézzük és szemléljük a miniszterek működését. Említünk, hogy a telepítési törvény megalkotása óta a telepítés nagy dekadenciája bekövetkezett. Most az a hir kelt szárnyra, hogy még Darányi 7 erdélyi birtokot összevásárolt, melyek — mint most kisé — telepítésre alkalmatlanok és gróf Serényi Béla ezekből most 5-töt áruba kíván bocsájtani. Egyelőre a kolozsvári telepítési felügyelőség kezeli a marossolymosi, fehéregyházi, gerendakereszti, alsódetrehemi, folti, alsófarkadini és krasznahidvégi birtokokat. Ugylátszik az akezió nagy veszteségekkel fenyeget. Az adófizető az csak fizet és hallgat. De kérdjük, helyes volt e a bevásárlás és most az eladás? Vagy felesleges volt az előbbi és most az a kérdés mi a veszteség utóbbinál. Annyi bizonyos, hogy Darányi politikája visszatetszést szül mindenfelé. Mint ahogy a nyíregyházi gazdasággyűlésen elhangzott párbeszéd is jelzi, midőn két kisgazda közül az egyik elmondja: „no lám, most látom csak mennyire kell nekünk Darányi“, a másik szabályszerűen reádupláz társára azt felelve: „nem nekünk kell, hanem mi kellünk neki!“ Vox populi, vox Dei.

A hét nagy clouja a „Köztelek“ mellékleteként lovag Sperker Ferencz mesés szépségű cikke: „A husdrágaság és a magyar szarvasmarha“ volt. Nem tudjuk valjon a remek stylust, a gazdag hasonlatokat, magát a tárgyat, annak teljes ismeretét és gyönyörű kifejtését, vagy pedig a szívből fakadó hazafiasságot dicsérjük-e meg? Nem szólunk többet róla. Nem részletezzük a cikket, de az elmondottakat szó nélkül aláírjuk. Sperker fején találta a szöveget. Szívből örvendünk, hogy az elmélet és tapasztalat egymásra találtak és a nagy hangon hirdett tapasztalatlanok és a merkantilisták szája izét kissé a citromlével összefolyasztotta. Miként a cigánybanda pikulásának szája nyála megered és képtelen a motáit elfújni, ha előtte citromot eszünk. Sperkernek dicsőség és csak az volna még jó, ha a műve füzetkében kiadódna, hogy az mielőbb és minél szélesebb gazdasági körökben elterjedne. A rögszülöttjét a kiváló igavonót nem pótolhatja majd, sem a hidegvérű ló, sem a pirostarka igavonó, sem a század szenzációi, a gőz, gasolin vagy benzin és elektromos motorok. Azt mondja egyik kitünő gazdánk, hogy ha azok a motorok trágát is tudnának produkálni, akkor meg volna fejtve a gazdasági problémájuk. A gépek alá a földnek pedig

óriási a trágyaszükséglete. A rög, a konjunkturák adják meg a módot, hol indokolt a pirostarka intenzív, hol a magyar vagy magyar-erdélyi marha extensív tartása. Tessék a köztegyesztés sallangos szálait lenyírni annak körzeteit Herdbuch Gesellschaft-ok szerint és a szövetkezési alapon létesíteni, megalkotni és rendben leszünk. A ki ezt létrehozza, a ki ezt helyesen megfejt, a ki ezt módot nyújt arra, hogy ez pontosan keresztül is vitessék, az elmondhatja Horatiussal az: „exige monumentum aere perennis“-t.

Az OMGE. állattenyésztési és állategészségi szakosztályának ülésén gróf Zselénski Róbert és örgróf Pallavicini Ede az állami akezió közlegelőinek visszaállítását nem helyeslik. Megemlégtük lapjaink más számának ugyanezen helyén, hogy milyen rablógazdaság üzetett a közlegelőkkel. Felosztattak a községek kisbirtokosai között és vígan üzetik a szemtermelés. Ha még takarmány termeltetne ott az állattenyésztés részére, még hagyján, de mert az se termeltek, nincs okunk bármiképpen is e mágnásaink eljárását helyeselni. Két ok készíthette a főurakat a helyes állami akezió ellen felszólalni. Vagy a nagybirtok akar busás bérekért legelőterületeket a megszorult községeknek kiadni, avagy a nép atyáiként óhajtanak szerepelni? Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter akezióját helyesljük, csak arra kérünk, hogy a legelőügy kérdése helyesen, igazságosan, pártatlanul és mielőbb rendeztessek —ix.

Somogyi levél.

Tekintetes szerkesztő ur! Legutóbbi együtt-létünk alkalmával kifejezett szíves érdeklődéshez képest most megtudatom a folyó 1911. évre tervezett talajkihasználásunkat, vetési statisztika alakjában. Kommentárként hozzáfűzöm, hogy az itt kifejezésre jutó állapot 3 esztendőnek a fokozatos fejleménye. Célunk volt: a takarmánytermelés lehető kiterjesztésével az állattartást produktív alapon szervezni és a lehető legmagasabb létszámra fölemelni; hogy így találjunk tápanyagszükségletét minél inkább szolgálhassuk a legnagyobb tömegben és lehető olcsón előállítandó istállótrágya okszerű alkalmazásával, a piaci növények termelhetésének kiterjesztése minél nagyobb arányokban és az átlagtermések lehető magas fokra emelésének érdekében. Kitértünk célunk érdekében mint hathatós segéd-eszközt vettük igénybe a műtrágyák alkalmazását és az öntudatosan a helyi viszonyokhoz al-

TÁRCZA.

Levél Californiából.

(Egyetmást a bevándorlás megszigorításáról. A tavaszi klíma hazája. Ismét járnak a mezőgazdasági vonatok.)

Irta: *Igali Szvetozár.*

Oakland Cal., 1910 december 30.

Az ideai december hó 20-án, a Newyorkba érkező görög gőzös, egy csomó görög kivándorlót bozott, kik közül az Ellis szigeti bevándorlási hizottság 150-et; mond százötvenet még ugyanaznap egy Görögországba visszatérő hajóval, minden appellálás mellőzésével szépen visszazállított.

Az esetből a Newyorkban megjelenő „Amerikai Magyar Népszava“ öblös lamentációt ereszt ott meg, mondván: Ha ma visszahajózáztattak egy csomó görögöt, a reciprocitás elvénél fogva, ugyanez az embertelenség holnap egy csapat magyarral is megeshetik s hogy a lamentálásnak teteje is legyen cikke végén kisüti, hogy embertelenség volt ekkora teljhatalmat adni Williams főbiztos kezébe, ki e szerint már most a bíró s hóhér szerepét teljesítheti, ahogy az neki jól esik. Tekintve, hogy a nevezett magyar lap sok óhazai magyar kezébe is kerül, talán éppen olyannak, ki csak a tavasz pirkadását lesi, hogy ide át evezzen, alkalomszerűnek tartok egyetmást e tárgyban elmondani. Meglehető két éve egyebet sem teszek, minthogy kereszttül kasul járom az Isten jó kedvében teremtett e finom nagy országot. A dolog úgy áll, hogy vagy egy évtized óta, Uncle Sam, az Egyesült Államok kormánya élt avval a jogával, hogy igen tüzetesen vizsgálta meg a jövevényt, ki letelepülési szándékkal tette

lábát Amerika partjára. Kitapogatta bukszáját mennyi pénzt hoz magával? Orvosai kitapasztalták, nem felkegyelmű-e, avagy fizikailag rones, elaggott hasznavehetetlenség? A fiskális népe meg azt firtatta, a jövevény munkás nem érkezik a külföldön kötött munkaszerződéssel, s ha erre rájöttek, az otthon contractolót hazaküldték, mert féltik az itteni munkást, nehogy annak nyakára idegen verseny munkaerőt zudítsanak.

Ez az eljárás tetszett a yankeenek s miután a külföldi államok kormányai ez ellen nem protestáltak, nyilvánvaló, hogy az óhazában is helyeselték az eljárást.

Am most, ugylátszik nap nap után szigorítják a bevándorlás lehetőségét.

Van nekem egy igen jó mérnök barátom San-Miguelben, kívül földszerzési vadászataim után járván, épen a bevándorlás témáját firtat uk. Ó yankee, azt hangoztatja:

„Semmi szükségünk a bevándorlásra! Maradjon mindenki odahaza s művelje s ápolja a rögöt, „mely ápol s eltakar“. Az egyesült államok népeisége nap-nap után szaporodik, jó lesz ez a föld a mi gyermekeinknek, hisz ha ily tenorba hagyják a „dego“ (idegen) beözönlését, az 50 év után született fia yankeek-nak már nem jut egy talpalatnyi föld sem, mert már mind el lesz kapkodva s arannyal mérik majd — négyzet lábát! — Látja; Ön két év előtt jött s mennyi földet vásárolt már össze, kérdé a nehezletés alig palástolható hangján? Bevallottam, hogy már 717 acrenak, egy csomó házhelynek s Oakland háznak vagyok tulajdonosa s éppen azért neheztelek a washingtoni kormánysra, hogy nem liberálisabb a bevándorlók szemben! Képtelen vagyok farm munkásokat kapni, még a selejt indus, kínai, japán napszámos is átlag két napszámot kér ellátással.

Dehát sem ez, sem más argumentálás meg nem ingatják az igaz yankeet.

Ó azt szeretné tudni, s annak rentábilis okadatolását szeretné hallani, miért legyen az ő kikötőjük az európai selejtvenységnek rakódó partja? Minek bátorítsák s ösztönözzék az oly elem bevándorlását, mely előttük nem csak nem kívánatos, de semmi értékkel sem bír? Ha már beeresztenek valakit, ók így okoskodnak, hát az a valaki e nagy ország fejlődésében csak is segítő szerepet játszik s ha ez kétséges, kint a helye, skiddoo!

Hát sok tekintetben igazuk is van.

A kijövő magyar paraszt elem, a mint partra száll Newyorkban, gyámoltalan, mint a hetes csirke, dehogyan jönne ide a nyugatra, pl. Californiába, hol még 10—15 dollárért aranyat érő szüzföldet vehetne, talán. S ujév napjától az év zártáig gazdálkodhatnék a szabadban, hanem elszeled Ohio, Pensilvania meg Virginia gyártelepeiben, a hol agyonzsufolva élnek oly iparágat folytatva, melyhez annyit értenek, mint a hajdu a harangöntéshez. Persze csufos bukás, meg a „hungárián“ név blamázsza származik a kalandból.

Én eleget irogattam a newyorki meg a clevelandi ujságokba, figyelmeztetvén földmives honfitársaimat, térjenek észre, jöjjenek errefelé farmoskodni, a bevándorlók zöme ez által igazi Kánaánba tér, a magyarság iránt táplált roszelőítélet, ellenséges érzület, ha nem is szünik meg, de csökkenni fog. Apróra magyaráztam, ha szót fogadtak volna nekem, ama csapásnak tartott bevándorlás áldássá lett s ahelyett, hogy fütykössel traktálnák a „hunt“, dédelgetve fogadnák mindenfelé. Dehát nehéz a magyarnak tanácsot szolgáltatni, s mert nehéz, igen helyesen

kalmazkodó Campbell-féle talajmívelést. A növénytermelés térlogata és százalékos aránya:

	magy. hold	%
évelő takarmány	505	= 18.9
őszi buza	640	= 24.00
őszi rozs	490	= 18.3
szőszösbükköny magnak	32	= 1.2
őszi keveréktakarmány	30	= 1.1
magtengeri	257	= 9.6
teleki- és zöldcsalamádé	121	= 4.5
répa	66	= 2.6
burgonya	47	= 1.8
lóbab	8	= 0.3
tavaszi magbükköny	16	= 0.6
zabosbükköny	71	= 2.7
árpa magnak	97	= 3.6
zab magnak	182	= 6.8
csillag-ürt (fele mag, fele zöldtrágya)	108	= 4.0
összesen	2670	= 100.00

Mindent odaszámítván tehát, a hova fordítottik, lesz a piaci növény 1540 holdon = 60%, a takarmánynövény 1130 holdon = 40.00% a szántóföldön. Ha ezen arányosításban figyelembe vesszük a természetes füvelő területeket is, lesz az arány piaci = 50, takarmányi = 50. Most már szabad megcsinálni, hogy lesz:

őszi gabona	1162 mhold	= 43.5 %
tavaszi gabona	403	= 15.00%
kapásnövény	435	= 16.4 %
szántóföldi takarmány	670	= 15.2 %
összesen	2670 mhold	= 100.00%

Mindez pedig a következő állattartásra nehezedik, gravitál:

áll. csoport	fejszám	összes súly q	számos állat
igás- és ménesbeli lovak	94	413	82.6
járomarhák	126	784	156.8
hízómarhák	60	387	77.4
tenyészt- és növény-dékmarhák	296	1146	229.2
bivalytenyésztet	65	238	47.6
juhállomány	2247	580	116.00
urasági állat	2888	3548	709.6
100 éves cseléd marhája kb.	112	452	90.4
összesen	3000	4000	800.00

A 2670 magyar hold szántóföldből esik tehát egy számos állatra (500 kg.), 2670 : 800 = 3.34 magyar hold.

Ez tehát a talajerőgyártó társaság, a mihez

hozzáadunk évente 20 vagon vásárolt foszfor-savas műtrágyát

Ez a kép a mi közép-terjes üzemű gabona-gazdaságunk jövődjének az alapja.

Ez a szervezet, hogy mennyi biztatót jelent a múltból a jövőre, szabadon hivatkozni januári levelemben közölt emelkedő skálájára a termés-átlagnak és a termésmennyiségnek. Az megnyugtató.

Most kérdezheti, kedves szerkesztő uram, hogy hát hogyan ezután? Kérdésére kérdéssel felelek: mit tanácsol? Megismertettem a tervemmel és a helyzettel és megköszönöm, ha bárki is fölvilágosítással segít. Mondom a dolgot.

Az állattartás mérve kielégítő. Hogy ez sikerrel szolgálja a növénytermelést, mutatja a cséplőgép mázsája. Megfordítva is jóval biztat az állattartás üzemi mérlege. Miért van mégis a vetési statisztikában csillagfürt, magnak és zöldtrágyának? Azért, mert van még olyan földem, a melyen zabból nem terem csak 4 1/2 q. Csillagfürt pedig ad magot 7 1/2 q-t. Az árak egyformák. Ez először. Másodszor pedig azért, mert a magas állattartást nem tudom kihasználni az időszaki nagy munkatorlódás, vagy más szóval az igás-erő kevés volta miatt.

Igaz, hogy állataink nagyobb része a gazdaság sajátosságánál fogva legelőtársaság, mégis az állatállomány nyári félévi trágya termelése kihasználatlanul marad, mert nem érünk rá kihordani, földolgoztatni. Csak a téli félévben tudunk trágyát hordani. Tulérik, agyonerjed, nagy kamatvesztéseket szenved, mennyiségében csökken. tehát előállítási egységára tulmagasra szökik ugyanakkor, a mikor annak fölhasználására a tábla már szabad, várja is már, mert rá van szorulva és a fölhasználással lehetővé válna a kettős termések fölkarolása, tehát a trágya értékesítése, gyors és teljes kamatoztatása. Ezen az anomálián ha segíteni tudok, meg fog javulni úgy a piaci növények, mint takarmányfélék termelésének, illetve az állattartásnak is az üzemi mérlege; végeredményben nagyobb és stabilabb lesz a tiszta jövedelem. Ugy-e?

Hallom már a kézen fekvő tanácsot: tartson több igásállatot. Tartanék, de nincs a több béresnek lakás és nincs a több ökörnek istálló. Meg: naponta drágább több ember és több ökör regijeje főlemésztené a többjövédelmet

Dolgozzam gőzekével, ugy-e? Köszönöm, próbáltam. Tizenkét kilométernyire az állomástól annyi ökörfogatot igénybe vesz a szén-és vizszállítás, hogy nem sok ökörmunkát nyerek meg vele. A szántóföld kevés is ahhoz, hogy

elég alkalmat adjon a gőzekékészletnek megfelelő jó munka kihasználására. Buzatartónak fölshántására rozs alá a gőzeke alkalmazása kétes, mert a talajnak föltétlenül szükséges beérlelése vagy csak erőltetett, sok munkával lehetséges és akkor már drága, nem éri meg; vagy pedig hiányos marad, a mi megint drága, mert kevesebb a hozam. Kettes termelés érdekében a gőzeke nem segít, mert trágyát aláshántani nem tud helyesen. Akárhogy is, de nem is kell. Azzal nem segít rajtam. Téli trágyázások tavaszi aláakarására a gőzeke alkalmazása megint csak helytelen. Tagadhatatlanul nagy Isten áldása a gőzeke nagy területek gyors és mély shántására, ebben konkurrens nélkül áll, kalapot emelek előtte, de ezen gazdaságnak a gőzekéhez képest miniatűr viszonyai közé mást kell keresnem.

A magajáró uszályekék otthon lehetnek Amerika gyeptöréseiben, mint a legextenzivebb térfoglalás első fegyverei. A hatvanas és nyolcvanas évek nálunk is elmúltak, ma már mi nem tudjuk megadni létfeltételeiket. Nekünk ma már többoldalú használhatóság kell és főleg kész és nem fél vagy nyersmunka.

Mint ultima ratio marad a választásra, ha megfelel a hozzáfűzött várakozásnak, a Kőszegi-féle talajművelő.

Olvastam Rázsó Imre tanár ur termelési kísérleteit ezen gép munkája után. Köszönet a tájékoztatásért. A végső konkluziókat a magam részéről úgy értelmezem, hogy a Kőszegi-gép munkája a régi ekefogashenger munkával szemben, úgy öregéből 100 kg. buzaszemtöbbletet eredményez holdanként. Idáig tiszta a sor; csak az a kérdés, milyen volt az összehasonlításra szolgáló ekemunka? Mert ez ahány annyiféle és ugyancsak annyiféle lehet a terméshozam is. Igaz? Nem állított, csak föltételezett hiányos ekemunkával szemben esetleg könnyű a versenye a Kőszeginek. De hogyan viszonylana a Kőszegi-munka terméseredménye pl. a Fechtig Imre báró ur öntudatos Campbell rendszerű munkája terméseredményeihez? (Engedelmet kérek, hogy személyre voltam bátor hivatkozni, de világosabban nem tudom magamat kifejezni.)

Ezen esetben, míg kezem a testben nem lesz, nem hiszek a 100 kilós buzatöbbletben, megvallom. De akkor is, ott is, még mindig eldöntendő lesz, melyik bemivelési mód kerül többbe? Magam is számolgotóvá, a Kőszegi felé hajlok a czeruzám! De ugyanazon végszámokat feltételezve is, megmarad még értékelésre a Kőszegi-gép használatának többoldalúsága. Éppen az

teszi Uncle Sam, ha napról-napra szorítja a bevándorlási regulákat.

Ez itt praktikus nép.

Ennek esze ágában sincs befogadni a gyűttment elemet csak azért, hogy a statisztikai kimutatás nagy számát mutassa a népesség szaporulatában. Aztán az időjárta ösdi regulát sem respektálják már, hogy Európán azért segítsen, hogy túlnépességének itt adjon hajlékot.

A jelszó ma az: Engedjük be a jelentkező legjavát, avagy azt, kiből azt nézzük ki, hogy Amerika fellendítésén segítségül lehet. A washingtoni kongresszusra küldött képviselőket idehaza kioktatják, hogy oly bevándorlási törvényt csináljanak, egy egész ujat, mely előírja, hogy a bevándorló csak olyan lehet, ki bármily irányban jötevéje lehet az egyesült államoknak s így saját magának is boldogítója. A ki pedig gyanus, a gyanu elég ok, az szépen visszadeportálandó irgalom nélkül. S én nem adok

neki egy-két esztendő, de ahogy ismerem az itteni viszonyokat e mai tervből, szigorúan végrehajtott törvény leend. A panamai kiállításra San-Franciscóba érkező idegenek szigorú revízióknak lesznek alávétve, de hát az itteni patrióták ezt későnek tartják s azt mondják, mentől hamarabb jó a szigorító törvény, annál jobb. Ezeket azért tartottam érdemesnek elmondani, hogy mind az a magyar, ki a kivándorlást akarja megpróbálni, az itt uralkodó regulákból is tudjon valamit, nehogy megessék velök a 150 deportált görög igen szomorú esete.

Az előbb említettem, hogy jó itt Californiában, mert ez az örökös tavasznak a hazája. Lám *Tel-razzini*, az itteni Blaha Lujza karácsony éjszakáján a sanfranciscói market streeten emelt állványon énekelte a „The Last Roses of Sommer“ fülbemászó áriáját, mit az öböl városok ezrei kalaplevéve hallgattak végig. Most mig ez a parádés hangulat uralkodik erre, Texasban, meg

a Gulf öböl vidékén fagy, hó esik, eszkimónak való időjárás van. Mint említettem, ha jól esik a farmernek, itt dolgozhatnak. Rossz idő nem hátráltatja, ám ha némi kételye van, hogy végezze dolgát, hát ilyenkor, mikor másfelé tél van, a berkelei egyetem vasutra rakja összes mezőgazdasági fakultáson működő professzorait, kik keresztül-kasul járják az országot demonstráló szerszámaikat s anyagaikat magukkal vivén, felkeresik a farmert a tanyáján, végig nézik azt s ha valahol téves eljárást látnak, ott a helyszínen demonstrálva mutatják meg neki, hogyan dolgozzék, mit tegyen, hogy munkája révén pénzhez is juthasson? Az „Oakland Tribune“ mai számát melléklem ide, abban a „mezőgazdasági vonat“ munkaköre írásban s képből van megörökítve. Tessék azt a magyar farmer jóvoltáért odahaza is divatba hozni.

A LEGJOBB

MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és Kir. udvari szállító magnagykereskedésében

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idejegygyék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

itteni, főntebb vázolt hiányok, kivánságok teljesülése. Részletezzünk.

Őszi szántásokra kihordom, elteritem télen a termelt nagy mennyiségű téli trágyát. Kőszegi nélkül az eke az egyetlen módja a trágya talajhozatalának. Ez pedig gyarló mód a trágya elkeverése (talajoltás), de meg a vizkonzerválás szempontjából is. De másként nem lehet. Csak hangsúlyozom csakis a Kőszegi géppel. Ez a gép ideális egyenlő trágya elosztása lehetővé teszi ugyanazon terméseredmény elérése mellett 25%-os takarékoságot a trágyával is, illetve az alkalmazást, annyiaval nagyobb területre kiterjesztést. *Ez 25 százalék.*

A tavaszi vetések elvégeztével sorra kerülnek a legkorábbi takarmánytarlók (őszi keverék stb.) értékesítése, korai tengerivel, babbal, csalamádéval, tarlórépa, fehér mustár, spergulával, mint második terményekkel. Az igáserőm hordja a nyári trágyát a tarlóra, Kőszegi alá is szántja a trágyát ideálisan, meg is műveli a talajt az új vetés részére, vizet konzerváló módon, éppen a vízprédáló nyárra, hogy reményem lehet a sikerre; a vetőgép pedig veti az új magot. Van nyári takarmány és van a nyári trágya idejekorán való értékesítéséből újabb, legalább is 15% többtrágyázásom, tehát az előbbi 25-el együtt 40% trágyázási többlet ugyanott.

Aratás alatt, míg az igaerő takarodik, Kőszegi tarlót buktat, recte porlaszt. Takarodás után, ha az igáserő is odaért már a tarlóbuktatáshoz, Kőszegi a buzatarlókat mivel 7—8" mélyen rozs alá. Még mindig lesz egy teljes hónap idő a talaj beérédésére, a rozs befogadásáig. Ezen munka után segítsen a Kőszegi a fogas erőnek az esetleg igen kemény dió, a maglóheretarlók bemivelésével buza alá. Gazdák tudják, hogy ez mit jelent a buzára is, meg az ökörré is, a zsebre is.

Most jön egyszerre az őszi nagy takarodás és a későbbi buzavetés ideje. Takarmány, cukorrépa, telekicsalamádé, magtengeri hordásával foglalkozzanak az igásfogatok, utánok járjon gyorsan, sekélyen (trágyás földek) a Kőszegi és ezt kövesse a vetőgép buzával. Kőszegi után gyorsabban, erőteljesen kél a buza. (Rázsó szerint.)

Mire a takarodás elfogy, kész a buzavetés is. Mehet minden faktor szántani télre, tavaszi alá, vagy trágyázni és szántani tavaszi alá. Ilyenformán gondolom, így várom én a jövőndőt a Kőszegi-géptől. Ugyanazon területen, ugyanazon viszonyok között, hogy lehetővé teszi a trágyázás, a takarmány, mint a piaci növény további kiterjesztését.

Egy kollegám mondta: Szépen lehetne cukorrépát termelni Kőszegivel. Nyáron a tarlót azonnal szántani, akár bérlett gézekével is 8 czoll fordítással, 4 czoll altalajturással. A ki augusztusban be is tudja trágyázni még, szántsa alá Kőszegivel, vessen belé későre való fehér mustárt és még mindig jókor lesz főlészántania őszzsel a répa alá. Nem hevert a tábla és a trágya félévig kamatozatlanul. Az ellopott nitrogén visszaadható a cukorrépának tavasszal chilivel. Trágyázott lesz a répa és még sem lesz az; a gyár nem szólhat semmit. Annak a lelke rajta, a ki mondta.

Hogy sok a földadat a Kőszegire? mondja szerkesztő ur; ad a gyár kettőt is, felelem én.

A jövőndőre való terveimet így fontolgatom. Előadtam a célomat, elő az akadályait a megvalósításnak. Elmondtam a nézetemet a kilábolhatóság esélyei felett. Nem vagyok elfogult, nem is szeretnék az lenni, tisztelettel kérem, ha valamiben sánta az okoskodásom, világosítson

föl, segítsen rajtam. Megköszönöm nagyon, igazán.

Egyebekről majd máskor. Addig is tisztelő hiva:

Sörnye, 1911. február 14.

Horváth János.

A phonolitliszt (kálisilikat) trágyaértékéről.

Az utóbbi években a Westdeutsche Eisenbahn-Gesellschaft Kálisilikat név alatt egy új káli-trágyát hozott forgalomba. Ezen káli-trágya értékére, illetőleg a benne levő kálium hatás képességére nagyon különböző nézetek vannak s a trágya értékének megállapítására számos kísérletet végeztek E. Wein,¹⁾ P. Wagner,²⁾ Hiltner,³⁾ M. Popp,⁴⁾ B. Tacke,⁵⁾ F. Honcamp,⁶⁾ Neubauer,⁷⁾ Th. Resny,⁸⁾ Schneidewind,⁹⁾ kik kísérleteinek és dolgozatainak eredményeit összefoglalva, a kálisilikat trágya értékének megállapítására az alábbiakban közlöm.

A Westdeutsche Eisenbahn-Gesellschaft által forgalomba hozott kálisilikat nem egyéb, mint finomra megőrölt phonolit liszt. A *phonolit* egy fiatalabb eruptív kőzet sötétzöldesszürke színű, ha elmállott, akkor barnás alkatrészei: sanidin, nephelin, leucit, hauyn, augit és magnetit. De főalkatrészei illetőleg alapanyagai a sanidin, nephelin és leucit. A *sanidin* az ortoklasznak egy válfaja, kálium alumíniumsilikat, káli földpát; üvegfényű; középértékben 17% káliumot tartalmaz, nátrium ritkán van benne; erős ásványi savat (a fluorhidrogént kivéve, mely minden silikatot foltár) nehezen támadják meg, nehezen mállik el. A *nephelin* egy nátrium kálium alumínium silikat szintelen, fehér vagy szürke színű 13,2—21,6% nátriumot (N₂O) és 0,9—7,4% káliumot tartalmaz, középértékben 5% kálium (K₂O) tartalmu. Erős ásványi savat könnyen megtámadja és könnyen elmállik. A *leucit* szürke vagy sárgászínű, üvegfényű kálium alumíniumsilikat, középértékben 22% káliumot tartalmaz; erős ásványi savat könnyen megtámadják és könnyen is mállik. A phonolit összetétele a szerint változik, hogy mennyi sanidint, nephelint és leucitot tartalmaz, ugy szintén ez befolyásolja a trágya értékét is. Mert a növények csak könnyen elmálló és könnyen oldható ásványokból tudják fölvenni a tápanyagot s azért a phonolit trágyaértéke is attól függ, hogy mily mennyiségben vannak benne a könnyen elmálló és oldható ásványok. Annál jobb trágyahatásu, minél kevesebb nehezen oldható és elmálló sanidint s minél több könnyen elmálló és oldható nephelint és leucitot tartalmaz.

Az elemzések szerint a phonolitliszt középértékben tartalmaz¹⁰⁾:

összes káli (K₂O) 9,07%
10%-os forró sósavban oldható káli 3,19%
vizben oldható káli —

Wagner szerint a phonolit összes kálijának csak 7%-ja oldható 10%-os forró eczetsavban és körülbelül 40%-ja oldható 10%-os forró só-

¹⁾ Landw. Presse 1910. Nr. 13.

²⁾ Deutsche Landw. Presse 1909. Nr. 1.

³⁾ Praktische Blätter für Pflanzenschutz und Pflanzenbau 1909.

⁴⁾ Mitteilungen der Deutschen Landw. Gesellsch. 1909. St. 49.

⁵⁾ Illustr. Landw. Zeitung 1910. Nr. 3.

⁶⁾ Mitteilungen der Deutschen Landw. Gesellsch. 1910. St. 3—4.

⁷⁾ Deutsche Landw. Presse 1909.

⁸⁾ Illustr. Landw. Zeitung 1910. Nr. 6—7.

⁹⁾ Mitteilungen der Deutschen Landwirtschaftlichen Gesellschaft 1910.

¹⁰⁾ Deutsche Landw. Presse 1909. Nr. 1.

savban. Ezek szerint a phonolit kálija nagyon nehezen oldható.

Wein négy éven keresztül végzett a phonolittal trágyázási kísérleteket; kísérleteit szántóföldön végezte. Összehasonlította a phonolit hatását a straszfurti kálisó hatásával. Kísérleteinél a kálisilikatra igen jó eredményeket ért el s a hatása legtöbb esetben egyenlő volt a straszfurti kálisó hatásával, sőt sok esetben még felül is multa a kálisó hatását. Mint fejtrágyával is igen jó eredményeket ért el. Ezeknek alapján Wein a kálisilikatot, mint igen jól használható trágyaszert káli-trágyázásra ajánlja.

Wein a kálisilikatnak mint igen jó tulajdonságot hozza fel, hogy a káli tartalmának 40%-ja sósavban oldható, ellenben a talaj kálijának csak 5%-ja oldható sósavban, tehát a kálisilikat sokkal könnyebben oldható káliumot tartalmaz, mint a talaj, így előnyben van a talaj kálija fölött s kell is, hogy trágyázó hatása legyen. De Wein ezen okoskodása nem helyes, mint azt Wagner ki is mutatja. Ugyanis a talaj, ha 2,5% összes káliumot tartalmaz s ennek 5%-ja sósavban oldható, akkor 0,125% sósavban oldható káliumot tartalmaz mellet 1 hektár területen 25 cm. mély rétegben 3750 kgr. sósavban oldható káli van a talajban. Ellenben, ha a phonolit alakban 100 kgr. káliumot adunk a talajba 1 hektárra, mi körülbelül 11 métermélysza phonolitnak felel meg, akkor is csak 40 kgr. sósavban oldható káliumot adunk a talajba s ez a 40 kgr. sósavban oldható káli a talaj 3750 kgr. sósavban oldható kálihoz olyan elenyésző csekély, hogy az számításba sem jöhet s hatása sem lehet, mert hiszen a növénynek majdnem 100-szor annyi ugyanolyan oldhatóságú kálium áll a talajban rendelkezésére, mint a mennyit a phonolitban adunk. Wagner főleg a nehezen oldhatóságot kifogásolja, mert a phonolit, mint már előbb is említém, könnyen oldható káliumot nem tartalmaz s lassan mállik, már pedig a növénynek könnyen oldható káliumra van szüksége s a forró savban oldhatót, mint a phonolité, nem tudja felvenni.

A Wagner tenyészedény kísérletei, melyeket olasz perjével és paradicsommal végzett, a kálisilikatra kedvezőtlen eredményt adtak. Ezen kísérletnél az olasz perjének a káli tartalma (nagy káliszegény rét talajon végezte a kísérletet) a trágyázatlannál 0,59% volt, a gyenge phonolit trágyázásnál 0,66%; az erős phonolit trágyázásnál 0,76% volt; ellenben a kénsavas káli trágyázásnál a gyöngye adagnál 1,40%, míg az erős adagnál 2,32% volt az olasz perje káli tartalma. Egész hasonló eredményt ért a paradicsomnál is. A 2,5 gr. phonolit kálból a növény 0,177 grammot használt fel. Tehát 100 rész phonolit kálból csak 7 részt vett fel a növény, míg hasonló körülmények között a 100 rész kénsavas káli, káliójából 50 részt vett fel. Vagyis a phonolit kálinak csak 7%-ja oldható és a növények által könnyen fölvehető, míg a kénsavas káli kálijának 50%-ja. A gyöngye trágyázásnál a phonolit kálból relative több ment oldatba, mint az erős trágyázásnál; de ha még kétszer vagy háromszor annyi oldódna is mint a mit Wagner talált, még akkor is csak 14—21 rész lenne a növények által fölvehető. A mig a kénsavas kálinál 50 rész, tehát a phonolit káli hatása elmarad a kénsavas káli hatása mögött. Wagner a kísérletei alapján a következő végkövetkeztetéseket vont le a phonolit hatására vonatkozólag:

1. A phonolit liszt a savakkal szemben, ugyszintén a növény gyökerét oldó erejével szemben igen ellentálló. Az általuk létesített viszonyok között a phonolit liszt a növényekkáli szükség-

CASE 110 és 75 HP nagyságban

minden irányban vezető helyen állnak.

Ideális munka! Minimális befektetés — maximális hozam. Ideális munka!

Winnipeg-i 1910. évi nemzetközi ekeversenyen
amerikai gőzekék 3 Case indult — 3 Case győzött!

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében **messze felülmúlnak** és **lényegesen kevesebb szénert fogyasztanak.**

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

letét nem volt képes fedezni, még olyan nagy adag phonolit sem, melyet a gyakorlatban nem használnak, de nem is lehet használni.

2. Ha a phonolit lisztet kovasavas kálinak tekintjük s hatását az ugynevezett Martellin hatásával egyenlőnek vesszük, az nagy tévedés. Mert a martellin kálija sósavban könnyen oldható és teljesen oldódik, s gyorsan hat a kulturnövényekre. A phonolitnak kálija ellenben úgy van a kovasavhoz kötve, hogy 10%-os sósavban alig felényi oldódik s a növénygyökerek csak igen kis mértékben tudják fölvenni.

3. A kísérleteik alapján ki van zárva, hogy a gyakorlatban a kulturnövényeink 100 rész phonolit káliból csak közelítőleg annyi kálit is venének fel, mint 100 rész straszfurti kálisó káljából.

Honcamp is végzett összehasonlító edénykísérleteket a rostocki kísérleti állomáson, a 40%-os kálisó, a phonolitliszt (kálisilikat) és a földpát trágyázó hatását hasonlította össze. A kísérleteket két éven keresztül végezte, hogy a kálisilikat utóhatását is figyelembe tudja venni. Kísérleti növényekül mindkét éven keresztül burgonyát, borsót, zabot, árpát és herét termelt. A kálitrágya mellett nitrogéntrágyát is adott, s azt kénsavas ammoniák alakban, mert Wein szerint a kénsavas ammoniák siettetti a kovasavas káli föltárodását. *Honcamp* a kísérleteinek eredményeit a következőkben foglalta össze. Daczára, hogy az általa végzett kísérleteknél a 40%-os kálisónál kedvezőtlen, míg a kovasavas kálinál kedvező viszonyok voltak. a 40%-os káli hatásában mégis lényegesen felülmulta a kovasavas kálit a kálisilikat hatásában, azért a földpátokkal és más nehezen elmálló kálitartalmú ásványokkal egyenlőnek nem vehető, mert a kísérleteinél a kálisilikatnak, ha nem is nagy, de azért valami hatása mégis volt s a hatás nagyobb volt, mint a földpátoknál. *Weinnek* azon föltevését, hogy az egyidőben adott kénsavas ammoniák a phonolitikáli oldhatóságát emeli a *Honcamp* kísérletei nem erősítik meg, mert nála a kénsavas ammoniák nem segítette elő a phonolit káli hatását. A kálisilikat utóhatása a kísérletei szerint olyan csekély, hogy az számba sem jöhet.

Közben *Wein* egy újabb sorozat edénykísérletet végzett, mely eredményei után a phonolitliszt káli hatására más elméletet állított fel; ugyanis a kálisilikatnak egy mellékhatást is tulajdonít. Ezen kísérleteknél *Wein* a kálisilikatnak hasonló terménstnövelő hatását találta, mint a kálinak, de ez csakis azon esetben volt meg, ha olyan nagy mennyiségben alkalmazta, mily adagban a gyakorlatban rendes módon nem szokták használni. Ezen kísérleteknél *Wein* azon végkövetkeztetésekre jut, hogy azon föltevés, hogy csak

egy kálhatás szerepelne, nem áll fenn, hanem itt bizonyos mellékkörülmények is szerepelnek, melyek a kedvező hatást előidézik, de hogy tulajdonképen mik ezen mellékhatások, az még nincs megállapítva.

Másrészt *Wein* az edénykísérletre azt mondja, hogy olyan trágyaszereknél, melyeknél a tápanyagok vízben oldhatatlanok, mint a kálisilikatnál is, az edénykísérletek adatai nem irányadók a trágyahatár megállapítására, mivel azok bomlásánál, illetőleg oldhatóvá tételénél a szénsav tartalmu víznek az oxigénnek is nagy szerepe van s mivel ezen körülmények az edényekben nincsenek meg, az ily trágyák a tenyészvényekben soha sem érik el a teljes hatást, azt a hatásfokot, mit a szántóföldön létesítenek.

Majd *Hiltner* és *Lang* egész sorozat szántóföldi kísérletet végeztek, de a kísérleteik eredményei ellenkeznek a *Wein* eredményeivel és nézeteivel. Kísérleteiknél a kálisilikat egy esetben sem adott olyan terménstnövekedést, mint a milyent a 40%-os kálisó létesített.

Legkedvezőbb eredményt adott a phonolit, ha azt más salétrommal alkalmazták, ezen esetben a kálisilikat által okozott terménstnövekedés felényi volt, mint a kálisó által elért terménstnövekedés (a kálisó mellett szintén annyi mészsáletromot adtak, mint a phonolit mellett.) Minden más esetben a phonolit felényi annyi terménstnövekedést sem okozott, mint a 40%-os kálisó. A kénsavas ammoniák mellett a phonolitnak nagyon kis hatása volt, sokkal kisebb mint a mészsáletrom mellett. Ez is ellenkezik a *Wein* föltevéssel, hogy a kénsavas ammoniák elősegítene a phonolit hatását. Ezek szerint a phonolit káli hatását valószínűleg a mészsáletrom mésztartalma segíti elő, ellenben az ammoniáknak fordított szerepe van. A *Hiltner* és *Lang* kísérletei szerint a phonolitban levő kálium az első esztendőben egy esetben sem ad olyan terménstnövekedést, mint 40%-os káli só.

Még feltűnőbb a phonolit gyenge hatása a *Popp* kísérleteinél, ki a kísérleteit szántóföldön tőzeges és nem tőzeges homokos talajon zabbal végezte. Az első kísérleteknél a 40%-os kálisó káljának kihasználása átlagban 29,3%, ellenben a phonolit káljának csak 9,8%-ja használódott ki. Tehát a kálkihasználás a könnyen oldható kálisónál normálisnak tekinthető, míg a phonolitnál nagyon csekély, csak $\frac{1}{3}$ része, vagyis háromszor kisebb, mint a kálisóé.

A *Popp* által használt phonolit 9,34% összes káli (fluorammoniummal föltárható káli) csak 3,18% sósavban oldható kálit tartalmazott. Ha a káli kihasználást a könnyen oldható kálira számítjuk, akkor a phonolit sósavban oldható kálija a következő módon használódott ki:

összel adott gyenge adagnál	30%
„ „ erős „	17 „
tavasszal adott gyenge adagnál	38 „
„ „ erős „	28 „
„ „ középértékben „	28%.

Ezek szerint a phonolit sósavban oldható kálija olyan mértékben használódik ki, mint a 40%-os kálisó kálija.

A második sorozat kísérletnél a káli kihasználás minden esetben nagyon kicsiny volt. A kálisónál is csupán egy esetben volt a káli kihasználás 24% s középben csak 15,6% volt a kálisó káli kihasználása. Ellenben a phonolit káljának kihasználása legtöbb esetben nulla volt, úgy, hogy a növény a phonolitból semmi kálit sem vett fel, illetőleg a phonolit trágyázással is ugyanannyit vett fel, mint a trágyázás nélkül.

Hasonló eredményeket ért el *Tacke* is a szántóföldön végzett kísérleteinél. Ő a kísérleteit humuszegény homok, gyöngén humuszos homok és művelés alá fogott tőzeges talaján végezte. A kálinak és a kálisónak minden esetben eléggé kielégítő hatása volt s a phonolit káljának kihasználási százaléka, a sósavban oldható kálira vonatkoztatva, közel annyi volt, mint a kálisóé. De a phonolitikálinak hatása és kihasználása az összes kálira vonatkoztatva, lényegesen kisebb volt, mint a kálinak vagy a kálisónál. *S Tacke* azt állapítja meg, hogy a phonolit hatását közel sem lehet olyannak venni, mint a kálisóé, mint azt *Wein* teszi.

Th. Remy is számos kísérletet végzett a a phonolitliszt trágyaértékének megállapítására. Kísérleteit nemcsak tenyészvényben, hanem szántóföldön is végezte s azt találta, hogy a phonolitnak van trágyázó hatása, de lényegesen kisebb, mint a kálisóé s azokkal nem versenyezhet.

Továbbá szántóföldi kísérleteket végzett *Schneidewindt* is s a kísérleteinél a phonolitikáli egy kevéssé növelte a termést, de annak kálhatása a straszfurti kálisó mellett szóba sem jöhet.

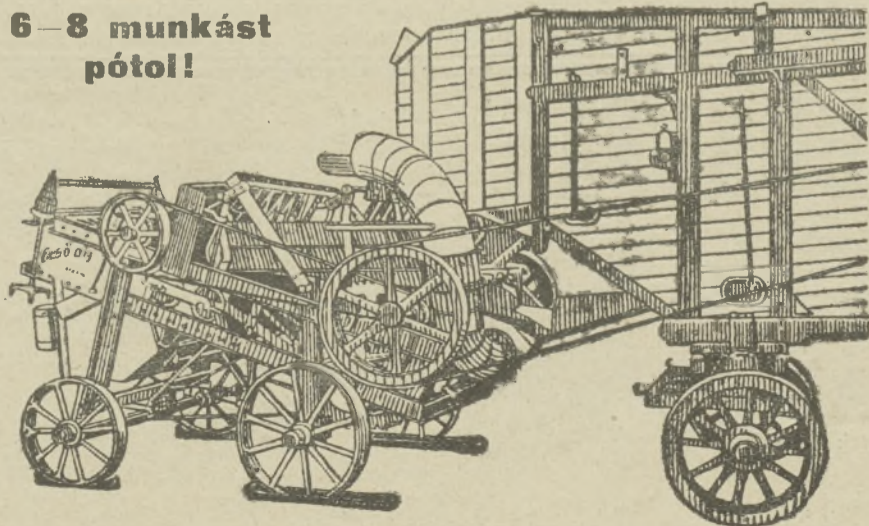
Amint ezen számos kísérletező kísérleteinek eredményeiből kitűnik, *Wein* tulbecsülte a kálisilikat értékét, hatása van ugyan, de az közelebből nem olyan nagy, mint a straszfurti kálisóé.

Herke Sándor,
kir. vegyész.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Vérfertőzés alkalmazása. Mesés átörökítő képességű telivér bikám van egy elismert jeles tenyészetből. Mivelhogy én azt gyenge iga munkára felhasználok, nem nehezedett el, noha 5 éves és még jó hágóképességű. Egyik

6-8 munkást
pótol!

WELGER-féle szabadalmazott

szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően köti is. — Bálok nagysága szabályozható!

Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az ediginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerző. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

telivér leányánál óhajtom családja és a maga kiváló tulajdonságait megrögzíteni. Befolyathatom-e leányát véle? Gazdatársaim szíves véleményét kérem.

E. Z.

Kérdés. Fias koczák tejelő takarmánya. Fias koczának mi a legjobb tejelő takarmánya és mily mennyiséget kell belőle egyszerre adnunk.

Egy kezdő gazda.

Kérdés. Hány kölyök hagyható meg a vizslaszukánál.

Egyik telivér vizslaszukám 7 kölyköt hozott. Hányat hagyhatok meg nála, hogy az alom erőteljes legyen?

I. G.

Kérdés. Mezei nyulak pusztulása.

Birtokom meglehetősen lejtősen fekszik. Az alacsonyan fekvő birtokrészen a mezei nyulak erősek, egészségesek, míg a fentebb fekvőkön egyre pusztulnak. A birtokom alsó része házi kezelésben van, míg a felső parcelláinkint kiszagadnak van kiadva. A felső fekvő leelőket is kiszagadák bérlők. Vérteljesítést is alkalmaztam a mezei nyulaknál, de mindhiába. A legutóbb januárban tartott nyulvadászatok alkalmával körülbelül 100 holdas, fasorokkal bekerített táblákon, átlag 8—9 dögöltt erős nyulat találtunk. Kérdem, összefüggésben van-e ezen pusztulás a vidékünkön uralkodó, mindig nagymérvű sertésvész, vagy tehentuberculozissal? Ebben vélem az okát találni.

Ö. Z.

Felelet. A lefiadzott koczák betegsége című kérdésre.

E lapok f. hó 12-iki számában Káldy Szücs János válaszára e tárgyban mint sertéstenyésztő a következőket válaszolom: Igen helyesen mondja K. Sz. J., hogy „a betegség állatorvossal állapítható meg“, de csakis azután adhatok a fenti kérdésre választ, ha tudom, hogy a koczának mi a bajuk, nem pedig, mint nevezett előáll „a védekezés és gyógyítással“ stb. Hogy gyógykezeljek addig, míg a betegséget nem ismerem. Igaz, hogy a mit ő ajánl, keserűs stb. mind olyan úrtatlan szerek, a melyeket rendes tenyésztő amugy is ad hetenként sertéseinek. Azt azonban már nem írom alá, „hogy a téglából készült ól, ha pláne még cementtel is van burkolva káros“ volna. Igen lekötelezem engem, de ugyhiszem, igen sok tenyésztőtársamat, a fentebb nevezett, ha megmondaná nekem, melyik is hát a jó ól, miből építsük a sertésólat és milyen legyen a burkolata? Jó az a cementburkolat, csak elegendő almot kell a sertés alá tenni, ha pedig azt nem akarjuk, tehetünk a burkolatra farácsot is, mely hetenként kiszedve, letisztítva, fertőtleníve igen megfelelő czéljának, hogy t. i. a sertés ne közvetlenül a hideg cementen feküdjék és meghüljön. A téglából, pedig azért feltétlenül előnyösebb, minden fa vagy sövény stb.-ből építettnél, mert eltekintve könnyebb tisztántarthatóságától, járványok idején könnyebben és alaposabban fertőtleníthető. Én azt merem állítani, hogy a míg nem lesznek mindenütt téglából épített ólak, beton, cement, szóval könnyen fertőtleníthető és tisztán tartható anyagból a burkolatok, addig a sertésvész ellen hiába küzdünk. Most pedig engedtessek meg, hogy magára a kérdésre tapasztalatomból, a következőket jegyezsem meg. Láthatatlanban nem állapíthatom meg a sertések betegségét, azt csakis a helyszínen állatorvos állapíthatja meg. Annyit tudok, hogy hasmenés és hányás együttesen előfordul a romlott dohos erőtakarmány: korpa, darától, rothadt burgonya és répától stb. Maga a hasmenés rendszerint hűléstől. Ha a koczának és tőle a malacoknak is hasmenésük van, legezészerűbb a koczának korpás-darás-kásaszerű keverékébe csersavat, vagy iszapolt

krétaport egy evő kanálnyit adni. Hideg ételt nem adunk, meghűléstől óvjuk a koczát.

Blascsók Gyula.

Felelet. Kukoricza — buza — kukoricza című kérdésre.

1. Hát bizony ez nem valami jó forgó, de a kukoricza, feltéve hogy kellő mennyiségű és minőségű trágyát kap, még így is megteremhet. Szerény véleményem az, hogy mielőbb, míg a fagyos idő tart, hordja meg e táblát jó érett istállótrágyával, 200 q-t számítva egy kat. holdra s teregesse is azt el azonnal s a mint csak lehet, t. i. ha a föld fagya kienged, tessék a trágyát középmélyen (5") leszántani. Ha a tengerivetésre kerül a sor, nem kell már szántani, hanem csak jól megfogasolni vasfogu boronákkal s az ottani viszonyokhoz mérten, elvetni sor vagy fészek-rakó vetőgéppel. Mert ha házi művelés alatt lesz a tengeri, akkor a Hermann-féle vagy amerikai kapálási, illetve művelési módot ajánlom, de ha talán részesek dolgoznak rajta, akkor csak a régi mód szerint kell műveltetni, különben a termés még kisebb lesz a szokottnál. Ugyanis annyira konzervatív a mi népünk, hogy töltögetés nélkül a kukoriczát el sem tudja képzelni s inkább elhanyagolja a növény sima művelését, hogy csak gyenge hozamot adjon s a földesur jövőre akarva-nem akarva visszatérjen a régi módi műveléshez. Szerintem ez a legfőbb oka annak, hogy a sima tengeriművelési mód nálunk nem tud kellőleg elterjedni; azért ha csak lehet szakítsunk a részbeni munkásokkal s szakmában (akkord) adjunk ki mindent a mi kézimunka, nagyobb komplexumoknál pedig érdemes azon fogatos eszközöket beszerezni, melyekkel a kukoriczát amerikai módra művelhetjük s ez által a lehető legnagyobb terméseket érhetjük el. Budapesten Bächer és Melichar czég árusítja e gépeket s készségesen nyújt az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást s küld árjegyzéket.

Végül megjegyzem, hogy a tengeri a buzának éppen nem jó előveteménye, mert a talajt nem lehet kellőleg megművelni az őszi gabona előtt, de meg jó tengeriszemtermés annyira meghuzza a földet, hogy utána — ha csak szuperfoszfátot nem adunk — csak silány buzatermés lehet, azért is a tengeri után inkább tavaszit termeljünk, mely leginkább jó talajmunkát kaphat.

Fehér Zoltán.

2. Buza után egész bátran vethet kukoriczát, ha mindjárt a kötött agyagtalaj a buza előtt is kukoriczát termett. A kalászos után következő kapás az elhanyagolt birtokon az elgyomosodott és eldurvult föld kedvező kulturállapotának helyreállítása végett igen hasznos leend. Azon körülmény pedig, hogy a kapás ismét kukoricza, egyáltalában nem hiba, amennyiben a kukoricza önmagával is jól megférő növény, csak a talaja kellő táperőben legyen. E czélból teljesen megfelelő lesz a kukoricza alá elegendő mennyiségben rendelkezésére álló istállótrágya alkalmazása. Agyagtalajon 5 évenkénti trágyázást véve fel legalább 200 q trágyát számítson 1 kat. holdra. A trágyát tengeri alá legezészerűbb a tél folyamán kihordani. Ha a dombos fekvés miatt a télen át elteregtetett trágyát a víz lemosással fenyegeti, jobb lesz a trágyát a tábla szélére szarvasba hordani és tavasszal a talaj kellő szikkadása után elteregtetve középmélyen alászántani. Közvetlen a vetés előtt meg fogasolás válik szükségessé. Megjegyzendő, hogy már eddig a táblát tarlóhántásban és őszi mély szántásban kellett volna részesíteni.

Reichenbach Béla.

Felelet. Árpatermés című kérdésre.

Az árpával egész bátran vethet tavaszi búkkönyt. Az arány attól függ, minő czélra akarja. Ha magot akar, úgy 40 liter búkköny és 50—60

liter árpa elég egy kat. holdra. Ha takarmánynak, úgy 60 búkköny és 40 árpa fog megfelelő lenni. Persze a búkkönyt nehéz lesz külön választani s így csak mint darát értékesítheti növendékállatoknál.

Sz. J.

Felelet. Ásvány- és csontliszt-foszfát bel-értéke című kérdésre.

Az ásványi és csontliszt-szuperfoszfát között trágyaérték szempontjából lényegileg az a különbség, hogy utóbbiban a vízben oldható foszforsavon kívül körülbelül 0.4—0.5% nitrogén van, a mi a csontliszt-szuperfoszfát előállítására szolgáló enyvtelenített csontlisztben visszamaradt nitrogéntartalmu anyagoktól származik.

A csontliszt-szuperfoszfát q-kénti ára éppen nitrogéntartalma miatt állandóan 30 fillérrel magasabbnak van jelölve az árjegyzékekben, mint az ásványi szuperfoszfáté. A csontlisztben lévő nitrogén azonban általánosságban mondva, nem éri meg ezt az árkülönbözetet, mert ha csontliszt-szuperfoszfát nitrogénben bővelkedő talajra szóratik el, akkor a nitrogénért kiadott pénz teljesen kárba vész, ha pedig a talaj nitrogénszegény, akkor a kat. holdanként általában elhintetni szokott 150 kg. csontliszt-szuperfoszfáttal elenyésző csekély, kb. 3/4 kg. olyan nitrogén jut a talajra, a melynek trágyaértéke a chilisalétrum nitrogénjéhez képest körülbelül 50—60%.

A mit a csontliszt-szuperfoszfátnak még előnyül irnak, azaz, hogy a vízben oldható foszforsav tartalmából raktározás közben nem alakul annyi vissza kevésbé oldhatóvá, mint az ásványi szuperfoszfátban, de hiszen a gazda nem raktározza el a szuperfoszfátot, hanem megvétele után elhinti. A vízben oldható foszforsav ugynevezett visszamenéséből származó értékcsökkenésről tehát nem lehet szó. Amennyiben pedig a szuperfoszfát vízben oldható foszforsava a gyárosnál ment volna vissza, az a bevét nem érinti, mert az mindig a vásárlás idejében található vízben oldható foszforsav mennyiségét fizeti meg.

Faltin Adolf.

HIREK.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Lugoson. A Krassószörénymegyei Gazdasági Egyesület az őszi folyamán nagyobb mezőgazdasági és iparkiállítást rendez Lugoson. Az eddigi előjelekből következtetve, a kiállításon a délvidéki mezőgazdasági és ipari érdekeltségek majdnem teljes számban résztvesznek. Az előkészítő munkálatok Póka János titkár vezetésével már megindultak. Felvilágosított készséggel adunk.

A Hangya fogyasztási szövetkezeti központ most tette közzé a múlt üzletéről szóló mérlegét. E szerint a múlt évi tiszta fölösleg 139.731 korona 99 fillér volt, a mi körülbelül megfelel az alaptőke 5 százalékos kamatoztatásának. Az alaptőke az elmúlt esztendő folyamán több mint 300.000 koronával gyarapodott. A tartalékalapot mérleg szerint 30.000 koronával gyarapították, úgy hogy annak mostani értéke 170.210 korona. Közel 100.000 koronát fordít a Hangya a tisztviselők nyugdíjintézetének gyarapítására is. Az üzleteredmény-számla szerint az árukon elért nyereség 984.999 korona 30 fillér volt. Az összes bruttó-nyereség 1,075.884 korona 52 fillér. Az összes áruforgalomnak az értéke az elmúlt esztendőben 19,016.418 korona 75 fillér értékű volt.

Gazdasági előadások a katonaság részére. Az aradi m. kir. honvéd gyalogsági zászlóalj parancsnokság, Hausser Henrik őrnagy, zászlóalj parancsnok kezdeményezése folytán, a m. kir. honvédelmi minisztérium intenczióinak

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásokra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 89.

megfelelőleg, a honvédség kötelékében álló altisztek és a földmives osztályhoz tartozó legénység részére gazdasági oktató előadások rendezését vette tervbe azon célzattal, hogy az oktatásban részesült legénység az e révén elsajátított gazdasági ismereteket a cziviléletben minél sikeresebben érvényesíthesse és hasznosíthassa. Hauser őrnagynak ezen kezdeményezését az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége igen melegen karolta fel, s az aradi m. kir. gazdasági felügyelőséggel karöltve az előadások tervezete már össze is lett állítva. Az előadások február és márczius hó folyamán lesznek megtartva, s azoknak tárgya a szarvasmarhatenyésztés, baromfitenyésztés, méhészet és a növénytermelés köréből lett összeválogatva. Az előadásokon mint előadók Meiszner Ernő gazdasági felügyelő, Lauer Károly gazdasági segédfelügyelő, Pál Miklós és Forgách Lajos gazdasági szaktanárok, továbbá a gazdasági egyesület részéről Ipolyi Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár fognak közreműködni. Itt említjük meg ezzel kapcsolatosan, hogy a népies gazdasági egyesület vezetése alatt a vármegye gazdaközönsége körében is folyamatban vannak, a földmivelésügyi miniszter intencziójának megfelelőleg, a ki a kisgazdák szakoktatásának minél nagyobb mérvű fejlesztésére igen nagy súlyt helyez.

Új gazdakörök Temes megyében. A Katolikus Népszövetség lippai helyi csoportjának kezdeményezésére f. évi február hó 12 én Lippa községben és ugyanacsak Fibisen a fibisi gazdák kezdeményezése folytán új gazdakörök alakultak meg.

A magyar komló a külföldön. A budapesti kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra a kedvező körülményre, hogy a magyar termésű komló egészséges világoszöld színével, dus lupinatartalmával s gondos gyűjtésénél és szárításánál fogva a német és cseh piacokon közkedveltségnek örvend. Ennél fogva kívánatosnak mutatkozik, hogy a jelenlegi minőség megfelelő dugványok alkalmazásával az elfajzástól megóvassék s a komlótermelés nálunk oly mérvben terjedjen, minőben e kiváló cikknek kelendősege méltán megérdemli. Sajnos, hogy a magyar komlót nálunk az országban eddig még nem karolják fel ugyanolyan mértékben, mint a külföldön, ellenesetben a hozzánk importált komló után a külföldnek fizetett sok millió országunknak megtartható volna.

A hernyó és cserebogár kötelező irtása. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságához, melyben elrendeli, hogy legkésőbb február 28-ig a legtágasabb körben hirdessék a hernyó, vértetű és cserebogár irtásának kötelezettségét; valamint elrendeli azt is, hogy az alsófoku hatóságok e részben való teendőinek szabatos végrehajtásának megtörténtét legkésőbb márczius 15-ig ellenőrizték s ennek megtörténtéről a miniszterhez haladéktalanul jelentést tegyenek. A körrendeletnek, mely bírság kirovásával fenyegeti meg a mulasztókat, az a magyarázata, hogy az alsófoku hatóságok még mindig nem elég szigorúan hajtják végre a mezőrendőrségre vonatkozó törvény szakaszait, mert a községi elöljáróságok a mulasztókkal szemben nem járnak el a kellő szigorúsággal.

Borkiállítás Temesgyarmaton. A Temesgyarmati Gazdakör f. hó 10-én választmányi ülést tartott a f. évi márczius 25 - 26 án a földmivelésügyi miniszter és a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület anyagi támogatásával megtartandó borkiállítással kapcsolatos borvásár előkészítő munkái céljából. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület képviselőjében Bászeli Elek másodtitkár jelent meg. A díjak a következők lesznek:

10 drb a 10 kor. I. díj, 20 drb a 7 kor. II. díj és 40 drb a 5 kor. III. díj az összes új-, ó- és vörösborkra. Egyben felemlítjük, hogy a kiállítás díjaihoz és rendezési költségeihez a földmivelésügyi miniszteren és a Temesvármegyei Gazdasági Egyesületen kívül Ambrózy Andor báró 100 koronával és Prákajszky Pál nagybirtokos 50 koronával járultak hozzá. Végül felhívjuk a borkereskedők figyelmét ezen borvásárral kapcsolatos kiállításra, mint igen alkalmas borbeszerzési forrásra.

Magyar gépgyár sikere Amerikában. A budapesti Szántó és Beck cég (Baross-tér 15.) megbízást kapott New-Yorkból, hogy egy cementárugyártat teljesen, szabadalmazott gépeivel rendezzen be. A newyorki cég már 20 éve foglalkozik ugyan cementárugyártásával, de egyik tagja hazajött látogatónak Gyöngyösre, hol a magyar cég praktikus gépei megnyerték tetszését s elhatározta, hogy telepeit újra átépíti. Szántó és Beck cég a cementárugyártás terén fontos úttörő munkát végez Magyarországon.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendelkezése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telek- könyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, a ki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvén, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adhatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

APRÓK.

A szőlők zöld-szemzése. A modern és a külföldi viszonyokat figyelemmel tartó szőlősgazdák még bizonyára emlékeznek arra a feltűnő hírre, a mely Montpellierből a 90-es évek végén érkezett hozzánk, s a mely arról szólt, hogy egy Briat nevű Vayrac-i előkelő francia szőlősgazda egy oly szemzési eljárást talált föl és mutatott be, a melyet a nagyhirű Ravaz, Richter és Leonhardt is approbáltak és ajánlottak, s a mely 98% megeredést mutatott föl. Az eljárásnak kiváló és alig megbecsülhető eredménye az volt, hogy az év és a vegetáció bármely időszakában alkalmazhatónak mondták. Az új eljárás akkor nagy port vert föl s bár mindenfelől csak a legjobb hírek és eredményeket írták róla, mégis az eljárás a gyakorlatba nem ment át s általánosságban nem tudott gyökeret verni, állítólag azért, mert hiányzott a munkákat sikeresen végezni képes, kezett és gyakorlott munkaerő. A szemzési eljárásról újabbán Olaszországból érkeznek feltűnő hírek

s mint egy olasz szaklapban olvassuk ott a javított Briat-féle szemzési eljárás egyre erősebben hódít s a jelek szerint rövidesen általánossá is fog válni. A szőlő-szemzés nem új dolog. És ha most általánossá válna a gyakorlatban is utat tör és meggyökeresedik, akkor megszűnnének a hézagos szőlőültetések s már az első évben komplett ültetvényre tehetünk szert. Érdemes lenne, ha a dolog iránt a magyar kormány is érdeklődne s néhány szakembert az eljárás tanulmányozására kiküldene. N. D.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

1911. február hó 16-án.

A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza két fillérral, az októberi buza egy fillérral, az áprilisi rozs két fillérral, az októberi rozs öt fillérral, az áprilisi zab két fillérral, a májusi tengeri két fillérral gyöngült, ellenben a májusi buza két fillérral javult.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki 300 mm. 79 kg. 24.60 K, 100 mm. 79.5 kg. 24.60 K, 200 mm. 79 kg. 24.40 K, 500 mm. 78 kg. 24.45 K, 1000 mm. 77 kg. 24.45 K, 1000 mm. 78 kg. 24.50 K, 1000 mm. 77 kg. 24.50 K, 600 mm. 79 kg. 24.50 K, 200 mm. 78 kg. 24.20 K, 600 mm. 78 kg. 24.15 K, 100 mm. 77.5 kg. 24.20 K, 100 mm. 77 kg. 24.— K, felső, 600 mm. 76.5 kg. 24.20 K.

Fejérmegyei: 200 mm. 75 kg. 23.30 K.
Pestvidéki: 100 mm. 78 kg. 24.— K, 400 mm. 77 kg. 23.90 K, 100 mm. 77 kg. 23.80 K.
Bánsági: 1000 mm. 76 kg. 23.— K.
Törökbecsei: 2280 mm. 75.3 kg. 23.40 K, 1830 mm. 73.7 kg. 23.40 K. száll. hajó, megnyitáskor.
Bácskai: 1100 mm. 76 kg. 23.50 K.
Rozs. 300 mm. 16.10 K, 200 mm. 16.10 K, 300 mm. 15.85 K, kpf., pp.
Zab. 100 mm. 17.80 K, 100 mm. 17.60 K, kpf., pp.
 Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza	1910. áprilisra	23.48	K
Buza	1910. májusra	23.08	»
Rozs	1910. áprilisra	16.52	»
Zab	1910. áprilisra	17.36	»
Tengeri	1911. májusra	11.60	»

Készáru-tőzsde 1911. február hó 16-án.

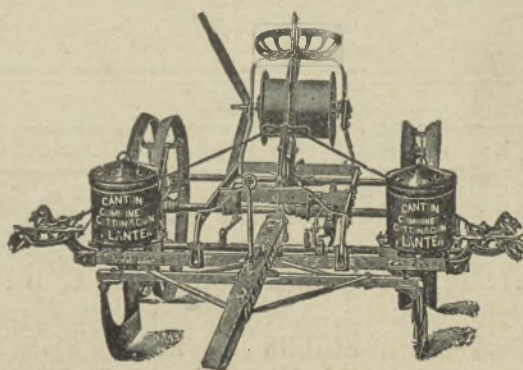
Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	23.95	24.30
"	76	22.45	23.80	24.05	24.40
"	77	22.70	24.10	—	—
"	78	23.90	24.20	—	—
Fehérmegyei					
"	75	—	—	23.80	24.10
"	76	23.30	23.60	23.85	24.20
"	77	23.55	23.90	—	—
"	78	23.75	24.—	—	—
Pestvidéki					
"	75	—	—	23.85	24.50
"	76	23.40	23.60	23.90	24.30
"	77	23.55	24.—	—	—
"	78	23.75	24.10	—	—
Bánsági					
"	75	—	—	23.80	24.55
"	76	23.30	23.60	—	—
"	77	23.50	23.85	—	—
"	78	23.75	24.—	—	—
Bácskai					
"	75	—	—	—	—
"	76	23.40	23.75	—	—
"	77	23.65	24.—	—	—
"	78	23.90	24.20	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	16.80	16.45
" középminőségű (új)	—	—	—	16.20	16.50
Árpa takarmányárú, elsőrendű	—	—	—	16.50	17.—
" másodikrendű	—	—	—	15.90	16.40
Köles	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	17.60	18.10
" középminőségű (új)	—	—	—	17.20	17.50
Tengeri belföldi új	—	—	—	11.60	12.—
" román v. bolgár	—	—	—	—	—
Repcekaposztá	—	—	—	—	—

„SENIOR“ tengeriültetőgép

autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR“ munkája által.

Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonóerő!

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98. szám.

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 36-60, 1. sz. lángliszt 35-60
2. sz. lángliszt 34-40, 3. sz. zsonyoliszt (külns.) 33-20, 4. sz.
zsonyoliszt 32-20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31-20, 6. sz. kenyérliszt
30-00, 7. sz. kenyérliszt, közép 28-00, rozsliszt I. 25-60, rozsliszt
II. 23-60, rozsliszt III. 15-40, korp. finom 10-40, korp. durva
10-80 K mm. Tengerliszt —24—26, tengerikása —30—32
K kg.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-
utca, 1911. évi febr. 17-én. A székesfővárosi vásár-
igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekből 185 szekér réti
széna, 45 szekér muhar, 11 szekér zsupszalma, 12
szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 14
szekér egyéb takarmány (luczerna, zabosbüköny
stb.), 300 zsák szecska.

A forgalom igen lanyha.
Arak q-ként állérben a következők:

Réti széna 540—800, muhar 700—840, zsupszalma
400—540, alomszalma 340—400, takarmányszalma
—, tengeriszár —, egyéb takarmány
—, zabos-büköny 700 800, lóhere —
luczerna —, köles —, sarju —
szalmaszecska 440 - 540. Összes kocsiszám 270. Összes
súly 324,000 kilogramm.

S Z E S Z.

A szeszületben a kereslet e héten a kereslet ki-
elégítő volt és a szeszárak, dacára a nagyobb
kinálatoknak, változatlanul zárulnak.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 175.75—
176.50 kor. adózatlanul 56.75—57.50 kor., míg ellen-
ben vidékről és másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak.
Élesztőszesz adózva 175 kor., adózatlanul 56 kor.
kelt el.

Denaturált szesz változatlan élénk ajánlat mellett
46 kor. kelt el hordóval együtt és 46—46.50 kor.
zárul. Vidékről és Galicziából olcsóbb ajánlatok
vannak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz 51 kor. fix árban és 2.50—3 K jegyzé-
sen alól volt ajánlva gyér vételkedv mellett.

Bpsten a kontingens nyerszesz ára 53—54 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	176—176.50	K
Finomított szesz adózatlan	57—57.50	»
Élesztőszesz adózva	175—175.50	»
Élesztőszesz adózatlan	56—56.50	»
Nyers szesz adózva	174—174.50	»
Denaturált szesz	46—46.50	»

Laptalajdonos: ORDÓDY LÁSZLÓ.
Főelős szerkesztő: BUZZI F. GÉZA.

**Nélkülözhetlen minden tárcsásborona-tulajdonosnak a
tárcsásboronák után való szabadalmazott „Gregor“-féle
talajegyengető**

mely a tárcsák után maradó bakhátat és barázdát eltünteti. — A talaj-
egyengető a tárcsák után akasztva, azokkal egyidejűleg dolgozik s emellett
a vontatáshoz semmi fogatszaporítást nem igényel.

Ára 30 korona.

Ismertetők és referenciák készséggel küldetnek. — Rendelésnél a tárcsa
szélessége előírandó. Lehetőleg **már most** kérünk szíves elő-
jegyzéseket! Kizárólagos elárúsító:

Wilheim Vilmos és Fia cég, Lengyeltóti (Somogy megye).

Tenyészbika-eladás.

**Az utóbbi tenyészállatvásárokon több
elsőrendű díjat nyert, gróf Wenckheim Hen-
rik-féle csorvási tenyészetből 17 darab sim-
menthali és hazai tájfajta 1³/₄—2 éves tenyész-
bika kerül eladásra.**

Megkeresésre — Csorvás vasuti állomásra
alkalmatosságot küld a

Kasznári hivatal.

Teavajat megvesz bármely mennyi-
ségben készpénz ellen:
**Ferber Berta, Wien,
IX., Marktgasse 51. sz.**

**Elsőrendű magyarfajú
Erdélyi
jármosökrök,**
ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú
**Erdélyi
ökorborjuk**
minden időben nagy választék-
ban kaphatók
**ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosujvárt.**
(Szolnok-Doboka megye.)

Szuperfoszfátot Kartellen
Kivül
szállít
Schvarez József és Társa, Budapest, Ul., Váci-körút 53. sz.

Világkiállításokon a legnagyobb díjakkal kitüntetve

**Pasztörözés
a bor hevítése nélkül!**

A Mallé aszbeszt porcellán szűrő
a borokat szűrés közben az összes
betegség-csiráktól mentesíti és az
ily szűrőn átment borok nemcsak
kristálytiszták lesznek, hanem
semmi további pinczekezelésre
nem szorulnak. Palackozásnál
nélkülözhetetlen.

Gyártja:
Méran Frères, Páris (155 Faubourg Poissonnière).
Felvilágosításokkal szívesen szolgál:
Cifka József Budapest, V., Váci-körút 46. sz.

**Amerikai
nagyhozamu
tengeri műveléshez
való
vetőmagvak
és gépek**
nagy választékban
Gróf Teleki Arvéd
uradalmában, posta:
Koncza.

Tenyészállatvásár elmará-
dása folytán **Berkschieri,**
továbbá **Berkschieri Corn-
wall** és **Mangalica-Corn-
wall** keresztezésű kanok, ez
utóbbiak mangaliczák edzésére
és vériríttésre kiválóan alkal-
masak, ez utóbbi keresztezésből
koczák is, élő sulyban napi ár-
folyam szerint eladó. **Vitkay
Imre** sertésgazdasága **Balaton-
főkajár,** Veszprém m. Vasut,
posta, távirtda helyben.

**Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát**
szállít elsőrendű minőség-
ben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska).

Eredeti Hanna vetőárpat
a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvételre
ajánlja **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz,**
Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

CSILLAGTÜRT ELADÓ.
Kivánatra mintát küld a
Kemenessztpéteri Uradalom
Intézősége, Vas megye pr.
Mezőlak.

INGYEN
küldjük legújabb gazdasági
szakkönyvjegyzékünket. :::
„PÁTRIA“ r.-t. könyvkereskedése
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

**szőlő
trágyázása.**
Irta: **Ordódy Lajos.**
Ára 3 korona.
Ajánlott küldéssel **3.45 kor.**
Utánvétellel küldve **3.65 kor.**
Gyakorlati utmutatás arra, hogy
miként kell a szőlőket istálló- és
műkereskedelmi trágyákkal úgy
trágyázni, hogy a legjobb ter-
ményt a legnagyobb mennyiség-
ben elérhessük. Megszerezhető a
„Gazdasági Lapok“
kiadóhivatalában
Budapest, IV., Muzeum-körút 7.

**MEGJELENT KODOLÁNYI-
féle 1911. ÉVI GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR**

51-ik ÉVFOLYAM. a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal. 51-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szét-
küldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill. Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK“ kiadóhivatalában,
Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 7. szám alatt.

Fontos ujdonság! Legújabb szerkezetű Fontos ujdonság!

GŐZCSÉPLŐKÉSZLET

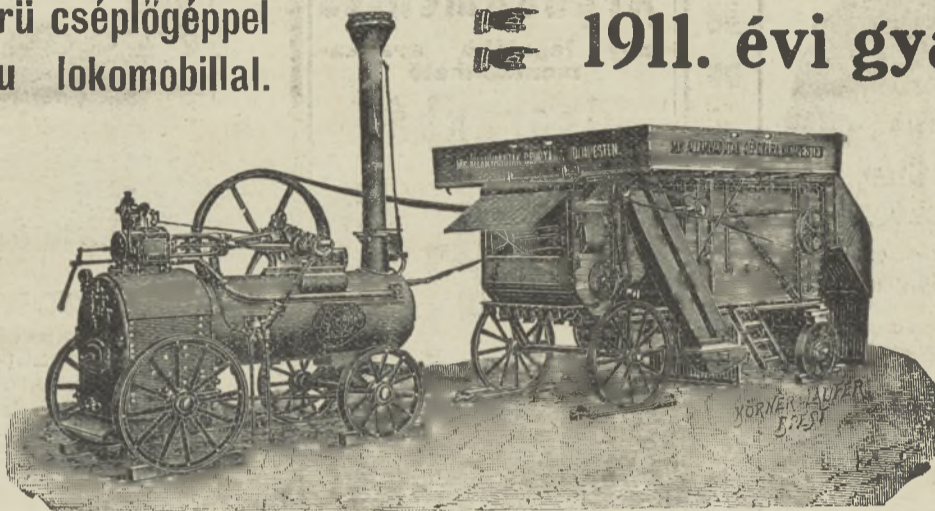
golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel és 10 légkörnyomású lokomobillal.

1911. évi gyártmány!

Rendkívül szilárd szerkezet!

Csekély üzemköltség!

Biztos és zavartalan üzem!

A t. Gazdaközönseget saját érdekében felkérjük arra, hogy az Állami Gépgyárnak ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni szíveskedjék.

Árjegyzékkel és egyéb részletekkel szívesen szolgál:

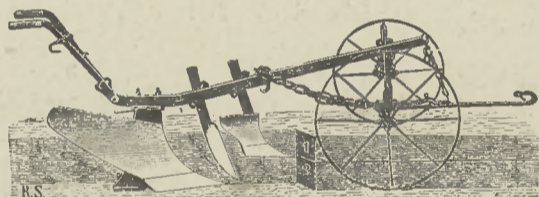
A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST, U., Váci-körút 32.

Propper Samu

mezőgazdasági gépüzletében

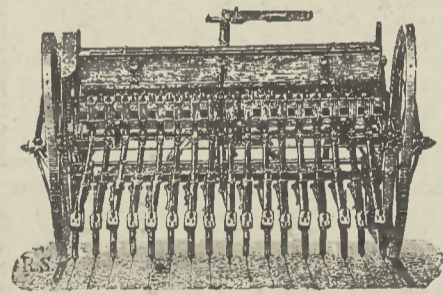
BUDAPEST

V., Váci-Körút 52.

Valódi SACK-féle aczéleke.

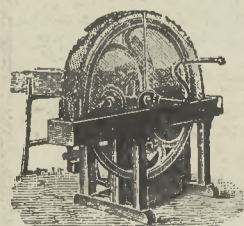
nagy választékban és előnyös áron kaphatók: valódi **Sack-féle aczélekek**, vetőgépek, boronák, valamint kitűnő szőlőmivelési eszközök, ugyancsak eredeti „Westfália” műtrágyaszórógépek, amerikai Deering-féle általános

Valódi SACK-féle sorbavető.

elismerett tárcsásboronák, nemkülönben legkitűnőbb szecs kavágó- és répavágógépek, eredeti amerikai „Ohio” kukoricaszártépőgépek (Schredder), Kayser-féle gabona-centrifugák, „Apollo” meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek

és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

Szecs kavágó.

„Ohio” kukoricaszártépő (Schredder).

Árverési hirdetmény.

1. Egy 20 névleges lóerejű, kétgépes rendszerű gőzekekészlet, mely áll két darab Compound-rendszerű gőzeke-mozdonyból, sodronykötelekkel együtt,
2. egy darab négybarázdás billenő-gőzeke általajlázítókkal ellátva,
3. két darab víz hordó lajt,
4. egy darab szivattyú szívó- és nyomótömlőkkel,
5. egy gépész háló- és szerszámkocsi berendezéssel.

Az egész készlet 1906. évben készült, keveset használt, de teljesen jókarban és üzemképes állapotban van, elsőrendű gyártmány, mely megtekinthető a **büki cukorgyár** birtoka területén, vasúti állomás **Bük**, a Szombathely-Sopron déli vasút vonalon folyó hó 15-től naponta reggel 6 órától este 7 óráig a helyszínen. Technikai felvilágosításokat **Tóth Daniel** gőzeke-főgépész a helyszínen nyújt. Kikiáltási ár 40.000 kor. Az árverés határnapja **1911. február hó 23. d. u. 4 óra Jeszenszky István** kir. közjegyző (IV., Koronaherczeg-utca 3.) hivatalos helyiségében.

A vételár a legtöbbet ígérő által azonnal készpénzben a kir. közjegyző kezéhez lefizetendő, mert különben az árverés, tekintet nélkül az ígéretre, azonnal újból kezdődik, illetve folytatódik.

Az árverelni szándékozók az árverés megkezdése, illetve az árverésben való részvétel előtt, tartoznak olyan értelmi nyilatkozatot aláírni, hogy a fenti tárgyakat előzetesen megtekintették és hogy nincsenek jogosítva a megvett tárgyak tekintetében bármilyen minőségi vagy más kifogást emelni. A vevőt a vételár lefizetése után azonnal terheli a köteletség, hogy a fenti tárgyak felett, mint tulajdonáról rendelkezék.

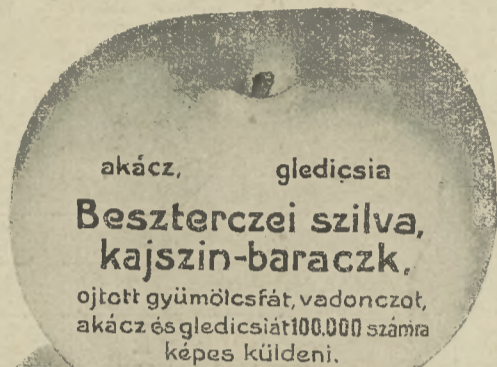
Az árverés befejezettnek tekintendő, ha a legmagasabb árigéret és az ennek megfelelő vételár lefizetése után egy negyed órán belül magasabb árigéret nem tétetik és az ennek megfelelő vételár készpénzben le nem fizetetik.

A vevő tartozik a vételi illetéket az árveréskor azonnal leróni.

GAZDASÁGI LÓTAKARÓK

uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárak,
manillazsineg, kölesön és eladás kartellen kívül.

Távirat: **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. Telefon: **35-92.**
NAGELA.

akác, gledicsia
Beszterczei szilva,
kajszin-baraczk.
ojtott gyümölcsfát, vadonczot,
akác és gledicsiát 100.000 számba
képes küldeni.

*Unghváry László-faiskolája
Cregled.*

Berkshirei kanok beszerzése.

A torontálmegyei gazdasági egyesület a tenyésztők kö-
zött leendő kiosztás céljából több berkshirei fiatal tenyész-
kant óhajt beszerezni.

Ajánlatok az ár és a kanok korának megjelölésével a
torontálmegyei gazdasági egyesülethez Nagy-
becskerekre intézendők.

Szőlővessző, szőlőoltvány eladó

a legjobb minőségben, legolcsóbban.
Gyökeres szőlőoltvány

Gyökeres szőlővessző

Sima szőlőoltvány

Sima szőlővessző

a legjobb csemege és borfajokban és
gyökeres és sima **Ripária Portális.**

Szőlőoltványtelep Részvény-Társaság Gyöngyös
II. szám.

➔ **ÁRJEGYZÉK INGYEN.** ➔

Arankamentes

vagy legalább aranka-
mentesíthető

kisarankás

lóhere- és

luczerna-

magot,

baltaczimet

valamint mindenféle egyéb
gazdasági magvakat

vásárol

a legmagasabb áron

HALDEK

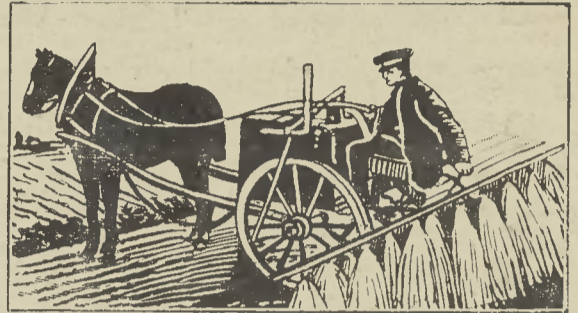
UTÓDA

magnagykereskedése

József főherceg ö. os. és kir. fen-
sége v. udvari szállítója

BUDAPEST

V., Bálvány-utca 6.

Önműködő **növénypermetező**
vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint
répa és burgonya permetyezésre gyári áron alul szállít:

IG. HELLER

Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

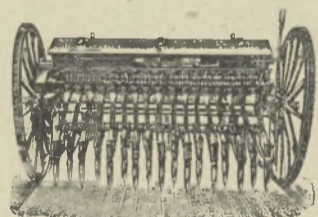

Mayfarth-féle „Agricola“ vetőgépek

Minta
1911

a legjobbak!
mindenféle
magvaknak.

Egyforma
kivetés.

Évek óta leg-
jobbban bevált.
Erőteljes, szo-
lid szerkezet.
Legegyszerűbb
beállítás és ki-
űrités.

Alapított
1872.

MAYFARTH PH. és Tsa

1500
munkás.

gégyárak, vasöntödékek és gőzhámorok

BÉCS, II/1. TABORSTRASSE Nr. 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

HUTTER és SCHRANTZ

Alapított 1824. **Részvénytársaság.** Alapított 1824.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebb szakmabeli cége.

Ajánlja első minőségű,

**! többszörösen csavart, kész állapotban
tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.**

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében
páratlan gyártmány! Nem tévesztendő össze a négyzetes
(□) lyuku, végig sodrott és végig hullámozott szálakból álló
fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!

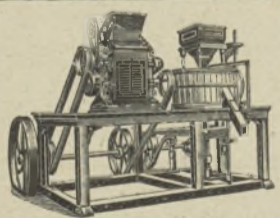
!! 26 fillértől feljebb !!

És nagyobb vételnél még magas engedmény! —
Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm, tüske-
távolság) horganyozott tüskésdrót méterje 5 fillér. —
Egyszerű szerelési feltételek! — Kerítésrácsok ková-
csolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen
csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek
kitűnő minőségben, legolcsóbb árak mellett. — **Legmaga-
sabb kitüntetések.** — Ezekre menő elismerő-
levelek! — Árjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep:

Budapest, Váci-körút 61/15. sz.

Levélczim: **Hutter és Schrantz r.-t.**

BÁRDOS és BRACHFELD

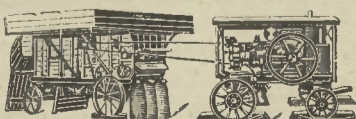
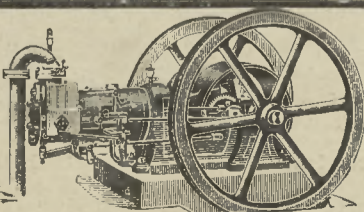
MŰSZAKI ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT.

BUDAPEST VI. GYÁR UTCZA 5 SZ.

MOTOROSZTÁLY:

**BENZINMOTOROK, BENZINLOCOMOBILOK,
ÉS CSÉPLŐKÉSZLETEK, SZIVOGÁZMOTOROK,
MAGAS NYOMÁSÚ NYERSOLAJMOTOROK.
MALOM BERENDEZÉSEK.**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

„REFORM“ melegágyablak.

Ezen, valamint mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít

Farkas és Társa
vasszerkezeti gyára
BUDAPEST
VI., Lehel-utca 8. sz.

TERVEK ÉS KÖLTSÉGVETÉSEKKEL KÉSZSÉGGEL SZOLGALUNK. KÉRJEN INGYEN ÁRJEGYZÉKET.

CREOLIN és PACOCREOLIN

William Pearson részére törvényileg védett szavak.

CREOLIN

az orvosi és állatorvosi gyakorlat részére tisztított és tömény-szer, mely főleg alkalmazatik

műtéteknél, sebek gyógykezelésénél, öblögetéseknél stb.

PACOCREOLIN

a nagybani fertőtlenítések kifizető és bevált készítménye. Legjobb és legolcsóbb szer a száj- és körömfájás gyógyására.

Házak, udvarok és istállók

állandó fertőtlenítésének a legjobb és legolcsóbb készítménye. Állatorvosi bizonylatok kívánatra bérmentesen kiküldetnek. Több mint 20 év óta orvosi és állatorvosi lapokban megjelent tudományos értekezletek főleg a

CREOLIN PEARSON-ra

vonatkoznak.

Mindenféle pótszereket — ki-ki saját érdekében — mint értékteleneket és járványos betegségeknek veszélyeseket utasítsa vissza.

A „H“ jelzésű kimerítő leírást ingyen és bérmentve küldi:

William Pearson, A ussig a. E.

Házfedőnad épület-tetők fedésére kapható minden mennyiségben. — Kívánatra bérmentes ajánlattal szolgálunk.

Csáki és Társai nádfonatgyár
Kéthely, Somogy m.

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerész

BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 50.

Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök, Gummiárúk, Suspensorium, Irrigator feoskendők stb., legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Mindennemű gazdasági

MAGVAK

a legmegbízhatóbban és legelőnyösebben beszerezhetők

Kálai

Sándor és Fia

magnagykereskedésében

Budapest, VI., Király-u. 14.

Legújabb árjegyzékünket kívánatra készséggel bérmentve küldjük meg.

Fiedler János

lenfonógyára

Komárom

vesz

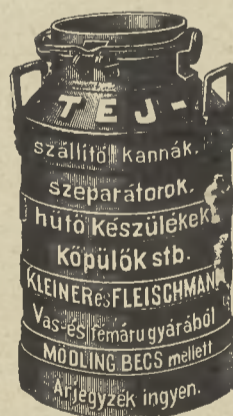
nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és

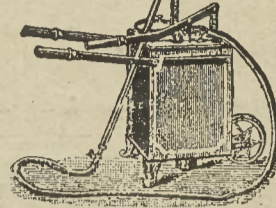
géppel csépeelt lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai)

oroszlennmagot.

A Heller-féle „KING“ gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph

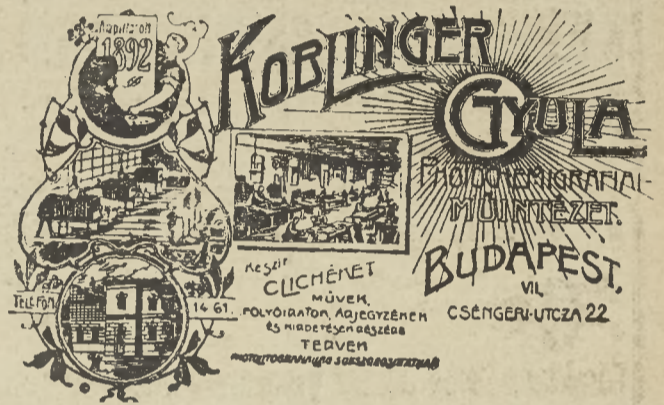
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselők kerestetnek.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra.

NAGYENYED-re Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserjék, tülevelepek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek

20 évig tartó sertéstakarmányt

egy sertésnek azáltal nyerhetünk, ha 30 négyzetméternyi földterületen 300 darab kaukázusi Comfrey-takarmánynövény dugványokat ültetünk. Minden különös megművelés nélkül évenként 6 kaszálást ad. Ezen kedvelt zöld takarmányt a marha, de főleg a sertés mohón eszi. 1200 mázsát is megterem hektáronként és azonkívül gazdag hozama van a gyökerének is, mely a repához hasonló, gyenge, lédús eleséget ad. Utóbbi hozama is a repával majdnem egyenlő. Ültetési ideje februártól májusig tart. 300 dugvány K 5; 1000 drb K 12; 30 drb bérmentve szállítva, a vételár előre beiktatása mellett bélyegekben K 1.— A takarmány képékel ellátott leírását ingyen küldi:

Woelfert & Co., Erfurt 67. (Deutschland.)

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezérképviselete: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DIJ** (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon! Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitve! (Holdankint 5-20—7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviseletek: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántúli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly.
Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselet.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviselettől.

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével,** épügy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez elvállal

WOLFF ERNŐ — gőzszántási vállalkozó —
BUDAPEST-KELENFÖLD

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncépeztünk.

Pénzt, időt és munkát takaríthat meg a **STERN-féle szab. dobkosár-betétléczczel.**

Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI., Gyár-uteza 5. sz.

— Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900. —

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak és versenyistállóknak 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Training-en nélkülözhetetlen.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid

csak ezen védjeggyel való! Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten VI., Király-utca 12. VI., Andrásy-ut 26.

A legtartósabb fedőanyag a

CZEMENTTETŐCSERÉP

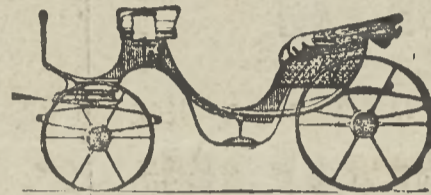
homok és cementből, mely legjutányosabban a **Dr. Gaspary-féle gépen készül.** A **jövedelmező homokértékesítéshez szükséges összes gépeket és formákat** falitégglák, ürtömbök, adlólapok, sövek, lépcsőfokok, vályuk stb. előállítására készít különleges ségi gépgyár.

Dr. GAS-PARY & Co., MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett.

84. számú broszura ingyen.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-uteza 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyszinte mindenféle üzlet és gazdasági kocsik készítése

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Homokértékesítés. Akinek homokja van, kérje saját érdekében!

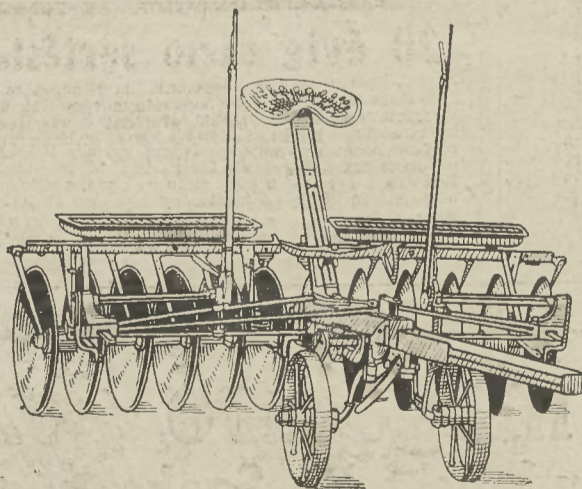
- F. 3. Formák és szerszámok csömösölt betonárak előállításához,
- F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsógyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás,
- B. B. I. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepiünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

!! Hullámos tárcsájú tárcsásboronák !!

Tagadhatatlanul tökéletes munkát végző és kevés vonóerőt igénylő tárcsásborona, mit a magyarországi gazdák számtalan elismerése is bizonyít. — Mielőtt tárcsásboronát vásárolna, érdeklődjön a **hullámos tárcsájú tárcsásboronák** számtalan előnyei felől. — Ajánlattal készséggel szolgálunk.

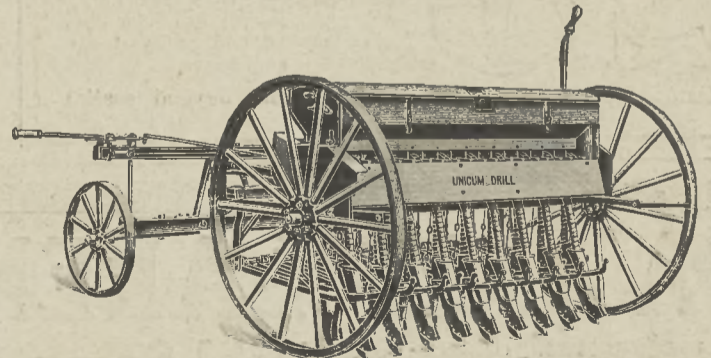
Az eredeti „MELICHAR“-féle páros sorú UNICUM DRILL

valamint a műtrágyaszóró-szerkezettel kombinált **IMPERATOR**

vetőgép, végtelen egyszerű kezelhetősége és szerkezete, nemkülönben csekély vonóerő-szükségleténél fogva az összes vetőgépgyártmányok között első helyet foglalja el. — **Az „Unicum Drill“ mag elosztása ideálisan egyenletes.**

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL!!

Ábrás leírással és árajánlattal szívesen szolgálunk!

BÄCHER RUDOLF-MELICHAR FERENCZ

cégek, magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.